

Gorje tistemu, ki »navija« cene

Časopis »Slovenec« je pred šestinsotletimi leti le odseval življenje v mestu za žico, kjer so Italijani občutili vroča tla, pa ne samo zaradi vročine, ki je bila julija 1942 kar 31 stopinj Celzija

Že dva meseca pred tem so partizani na Dolenjskem in Notranjskem osvobodili obsežno ozemlje, ki je segalo prav do Barja. Italijani so bili pripravljani, da ga bodo z veliko silo strli. V ta namen so hoteli najprej »počistiti« Ljubljano, zato so izvedli velike racije med prebivalstvom in uvedli še nove omejevalne ukrepe. Plombirali so registrske tablice na triciklih, prepisali so obvezno civilno službo, omejili železniški in avtomobilski promet, odredili posek gozdov v bližini cest in železnic ter še bolj poostri-li pogoje za prodajo kmetijskih pridelkov in industrijskih proizvodov.

Bolj ko je divjala italijanska ofenziva, bolj je ljubljansko meščansko časopisje pisalo o paniki, brezglavosti, neredu in razsulu med partizani, hkrati pa obširno

poročalo o ljudeh, ki so jih likvidirali člani varnostno obveščevalne službe, tako o Italijanih kot o Slovencih, ki so bili organizatorji raznih kolaboracionističnih formacij. Kot maščevanje za omejen dejavnost so streljali talce. Za razliko od nemškega okupatorja ti niso objavili imen in priimkov, pač pa le njihovo število. »Upornikom«, kot so imenovali ujete in obsojene aktiviste OF in partizane, so zaplenili vse premoženje.

Od gradbenih del v tem času je bilo najpomembnejše dokončanje živilske tržnice z arkadami ob Ljubljani med Tromostovjem in Zmajskim mostom. Mestna zadrževalnica je skrjšala dobo zastavljenim predmetom od 8 na 6 mesecev. Moderne so bile cokle.

Italijani so posvečali veliko pozornost mladini, da bi jo poitalijancili in vključili v svoje vrste, zato so 20. avgusta 1942 ustanovili

mladinsko organizacijo za Ljubljansko pokrajino, imenovano GILL. Istega dne so organizirali plavalne tekme za pokal Scarioni. Vse poletje so se vrstile novice o »navijalcih cen«, ki so jih kaznovali, če so jih seveda dobili. Vedeti moramo, da so bile takrat cene administrativno določene. Sorazmerno dosti je bilo tudi tatvin. Prebivalstvo je vse več kahalno na elektriko, tako da so bili števeci preobremenjeni. Pisali so tudi o ciganih, domačih in tujih ter o njihovih življenjskih navadah. V tem obdobju so si tudi uredili »vojne vrtove«, ko so parke preorali in posejali.

Se o nekaterih drugih zanimivostih. Nekemu Ljubljancu so našli v harmoniki 100 jajc in 5 kg masla, ko je vse to hotel pretihotapiti čez blok ob žici. Ustanovljeno je bilo poveljništvo za tujski promet. Nekateri prebivalci so si oskrbeli kurjavo za zimo tako, da so sekali in s tem pustili gozdove na Golovcu. Na Rožniku pa so se razmnožili jerebi. LOJZ TRŠAN

Poletna šola klubov OZN

Republiški center klubov OZN organizira letos že trinajstič Poletno šolo klubov OZN, ki bo to pot v Fažani pri Polju

Poletna šola je organizirana v treh izmenah. Prva od 3. do 10. julija je namenjena osnovnošolcem. Druga izmena od 12. do 19. julija je namenjena srednješolcem in članom občinskih centrov. Tretja pa je mednarodna izmena in traja od 21. do 25. julija.

Člani sekretariata in občinskega centra klubov OZN bodo sodelovali na vseh treh izmenah. Šole se bodo udeležili Anže Škerjanec, Tone Felc, Mojca Filipič, Jana Trošt, Štefka Kozar, Saša Živkovič, Irena Hudin, Milena Vodopivec in Rolando Krajnik. Poletna šola temelji predvsem na samostojnem delu udeležencev, program pa je potrdila tudi Izobraževalna skupnost Slovenije. Imeli bomo tri celodnevne delavnice in sicer: mirovno (ogled vojaškega letališča, pogovor z mirovniki, ekološko (opazovanje narave, študijsko delo, pogovor z ekologi) ter jezikovno delavnico (Slovenska, Angleška, Nemška, Francoska,

Kitajska, retorika). Poleg teh pa še okroglo mize in predavanja.

V prvi izmeni bomo obravnavali naslednje teme: Alpe-Adria, Avstralija, aktualna zunanje politična dogajanja, narodnoosvobodilna gibanja, II. specialno zasedanje Generalne skupščine ZN. V drugi izmeni pa: evrokompunizem, terorizem danes, aktualna notranje politična dogajanja, Kriza v Jugoslaviji, mednarodni informacijski sistem, III. izmena je mednarodna in pričakujemo udeležence iz Italije, Avstrije, Finske,

Norveške, Romunije in seveda iz drugih republik. Predavanja bodo v angleškem jeziku. Pogovarjali se bomo predvsem o problematiki in pomenu mediteranskega področja v svetu. Teme predavanja so: Mediteran v svetovnih integracijskih procesih, vojaški pomenu Mediterana, ekološki problemi.

Poleg tega bomo poskrbeli za športna tekmovanja in družabne večere, vrhunec pa bo predstavljala »ozeenovska poroka«.

V vseh treh izmenah je organiziran ogled Brionov in Pule.

MILENA VODOPIVEC

Uspelo tekmovanje

Strokovna komisija pri občinski organizaciji Zveze rezervnih vojaških starih občine Center je organizirala 3. tekmovanje osnovnošolcev in osnovnošolk v streljanju z malokalibrsko puško v okviru mesečnih aktivnosti. Udeležilo se je 17 ekip iz OŠ Centra s skupno 68 tekmovalci. Prvo mesto v posamični konkurenci je zasedel Toromanovič Elvir iz OŠ Ledina, drugi je bil Brađać Blaž tudi iz OŠ Ledina, tretji pa učenec OŠ T. Tomšič, Roštan Miran. Med šolami sta zasedli prvi mesti ekipi OŠ Ledina, tretja pa je bil ekipa OŠ T. Čufar. Tekmovanje je v celoti povsem uspelo tako v organizacijskem pogledu, kakor tudi po doseženih uspehih. Pri tem je potrebno pohvaliti vse ekipe OŠ in njihove mentorje, saj so s svojim vzgledom in disciplinno pripomogli k uspešnosti tekmovanja. DM

Izlet v srce vojne tehnike

V soboto 4. junija je 36 rezervnih vojaških starešin iz naše občine krenilo z avtobusom na pot proti Beogradu in Novem Sadu. Naša prva postaja je bilo spominsko obeležje pri Sidu na prostoru, kjer so bili 12. aprila 1945 sklepni boji na takojimenovani sremski fronti. Iz zgodovine vemo, da je v 172 dneh krvave bitke padlo tu približno 15.000 borcev vseh narodnosti. Danes je vse to območje obdano z zelenjem in samo spomenik nam govori o grozotah, ki so se dogajale pred 45 leti.

Naša naslednja postaja je bila Nikin-ga, kjer je stalna razstava vojne tehnike in opreme za vse rodove vojske. Upravnik stalne zbirke nam je razkazal vse od najrazličnejših vrst orožja in streliva do radijskih postaj in opreme za posebne rodove vojske. Novem Sadu so nas pričakali naši gostitelji tamkajšnji rezervni vojaški

starešine. Ogledali smo si Petrovar-dinsko trdnjavo, kjer nas je kustos seznanil z značilnostmi tega poslojja.

Naslednji dan smo si ogledali vojaško izobraževalno središče, kjer nas je poveljnik seznanil z delom te ustanove. Sodobno opremljeni kabineti omogočajo kvalitetno izobraževanje vojaških strokovnjakov. Pokazali so nam delovanje protiletalske obrambe, opremo za civilno zaščito, protiatomsko zaklonišče, naprave za ugotavljanje in odpravo žarčenja in druge zanimivosti.

Na vojaškem letališču na Batajnici nas je pričakal poveljnik letališča in po pozdravnem govoru smo si ogledali delovanje tamkajšnjih naprav. Pokazali so nam vse vrste letal od Galeba in Jastreba do najnovejšega Miga-29. Pojasnili so nam vse, kar nas je zanimalo in nobeno naše vprašanje ni ostalo brez odgovora. V neposredni bližini letališča je vojaški remontni zavod, kjer smo si ogledali delavnice za popravilo in preglede letal.

Med povratkom v Ljubljano smo se ustavili še v Jasenovcu.

Društvo invalidov Ljubljana Center

— Pohoda Po poteh spominov in tovarštva so se naši člani disciplinirano udeležili.

— Vsaka športna panoga vam podaljša življenje — vključite se v sekcije: šah, streljanje (zračno), kegijan-je ali balinanje — vabljeni začetniki.

— Bi se radi kulturno udeleževali, prijavite se za kar se zanimate.

— Ste obvezo izpolnili — ste poravnali članarino.

— Obveščamo člane, da ne bomo imeli uradnih ur v času od 15. do 25. junija zaradi letnega dopusta. ODBOR DRUŠTVA INVALIDOV.

Starši!

Vaš otrok (1. - 4. razred) je dobil v šoli obvestilo o organiziranih dejavnostih med počitnicami. Naj vas še enkrat spomnimo:

I. Celodnevno varstvo bo od 27. junija do 21. julija (od 8. do 16. ure) na osnovni šoli Majda Vrhovnik, Gregorčičeva 16. Zagotovljena bo tudi prehrana. Dnevni prispevek bo predvidoma 5.000 din. Če ne bo zadostnega števila prijav, varstva ne bomo organizirali!

II. Aktivnosti v krajevni skupnosti bodo organizirane od 27. junija do 8. julija, in sicer vsak dan od 9. do 13. ure v naslednjih KS:

- Stari Vodmat, Grablovičeva 28
- Tabor, Rozmanova 12 (tudi za Ledino)
- Josip Prašnikar, Trubarjeva 24 (tudi za Kolodvor)
- Ajdovščina, Kidričeva 9
- Trg osvoboditve, Židovska steza 2 (tudi za Gradišče)
- Prule, Prijateljjeva 2 (tudi za Staro Ljubljano)
- Nove Poljane, Poljanska 77 (tudi za Poljane)

Otroci naj prinesejo s seboj malico!

ZVEZA IN DRUŠTVA PRIJATELJEV MLADINE

KS Stari Vodmat

Od 400 možnih smo prejeli 316 točk — Nedavno je komisija turističnega društva Ljubljana Center ocenjevala urejenost in čistočo po krajevni skupnosti. Od 400 možnih točk smo na Starem Vodmatu prejeli 316 ali 72%. Največ točk smo dobili za urejenost zelenic in okolja, minus točke pa za nesnago orkog garažne hiše in garaž ob Vojni bolnici, za neporezane mejo pri garažni hiši, neurejen prostor pred trgovino Emona (posode za cvetje in zelenje). Za urejenost gostinskih prostorov in vrtov z okrasnim cvetjem smo prejeli 18 od 30 možnih točk, za urejenost parkirnih prostorov pa 8 točk za urejenost okolja in cvetja na oknih pa je prejela največ točk hiša tovariša Bokala na Bolgarski 21.

Zadnjih 80 metrov makadamske ceste — Delegacija za zbor krajevni skupnosti je na zadnji seji postavila vprašanje glede ureditve zadnjih 80 metrov Jenkove ulice t. j. od Japiljeve do zapore na Šmartinski. S svojim slepim krakom je ena od zadnjih neurejenih cest na Vodmatu. Res, da je tu le lokalni promet, toda v času obiskov na infekcijski kliniki je cesta polno zasedena. Občasno jo sicer polivajo proti prahu, vendar je to premalo. Delegacija predlaga, da tudi ta del ceste sanirajo in uredijo kanalizacijo z vsemi dodatki.

Večina strank je iz drugih KS — Pred dobrimi petimi meseci je na Bohoričevi ulici odprl brivski salon Tomo Zagorec. Uredil si je lokal v katerega je vložil skoraj eno stoto milijardo dinarjev. V brivski stroki dela že 25 let, kar pomeni, da je strokovnjak na tem področju. Dokaz temu je, da stranke prihajajo k njemu tudi iz drugih krajevni skupnosti. Zadnje čase pa prihaja vedno več Vodmatčanov. Sicer pa imamo na Vodmatu dva moška in štiri ženska salona.

Končno nov hišni svet Sketove 5 in 7 — Stanovalci Sketove 5 in 7 so za novega predsednika hišnega sveta izvolili Toneta Otrina, za namestnika Lučko Škaper, za blagajnika Mojco Kolenik, člani pa so: Franc Zavašnik in Zvonimir Kolenik. Nadzorni odbor: Miloš Lederer in Irena Šalehar. Na prvi seji so se dogovorili o letošnjih akcijah. Na prvo mesto pa so postavili popravilo strehe, žlebov in ureditvi okolja.

V kiosku tudi radensko in pivo — Od ponedeljka 13. junija dalje bodo krajani v kiosku, ki ga vodi Miladin Jović lahko nabavili tudi radensko, stil, pivo in vino. Tudi izbira zelenjave in sadja se bo izboljšala.

Večja aktivnost delegacij — V okviru razprav o uresničevanju razvojne politike in svobodne menjave dela v družbenih dejavnostih v SR Sloveniji (Poročevalec skupščine SRS št. 14) je predsedstvo KK SZDL Stari Vodmat obravnavalo tudi delo delegacij za zbor KS občine Ljubljana Center in delegacij za SIS. Predsedstvo je analiziralo delo in sklepčnost delegacij v KS. Tako je imela delegacija za zbor KS od 25 sej 9 sklepčnih in 16 nesklepčnih sej. Sklepčnost v drugih delegacijah je povprečna to je 66%. Najslabša udeležba je v situ za kulturno skupnost, najboljša pa v situ za invalidsko in pokojninsko zavarovanje in za stanovanjsko gospodarstvo. Predsedstvo KK SZDL Stari Vodmat je pozvalo vse izvoljene delegate k večji aktivnosti.

Upokojenci želijo delati krajevni samoupravi — Društvo upokojencev in KO ZB NOV sta med svojimi člani izvedla anketno o bodočem delovanju, izobraževanju in željah svojih članov. Med drugim se je za delo v krajevni samoupravi odločilo 52%, za izobraževanje tretje življenjsko obdobje se je odločilo 12%, za športno dejavnost 37% ter za razne kulturne dejavnosti v okviru KS 38%. Odločili so se tudi za organizacijo 2 izletov. Od tega enega za obisk slovenske koroške, Rezije in Benečije, drugega pa v Zasavje z ogledom steklarne Hrastnik pivovarne v Laškem in kopanje v Laških toplicah.

Ljubljanska banka

Gospodarska banka Ljubljana

opravlja bančne storitve za občane v 51-tih bančnih enotah oz. ekspoziturah.

Z modernizacijo tehnologije poslovanja v enotah želi banka izboljšati poslovanje v obojestransko zadovoljstvo.

vsak dan kaj novega

BOUTIQUE NENO V NAMI

do 2. julija bo gostja v pritličju veleblagovnice NAME pri pošti boutique NENO iz Maribora. Izbirali boste lahko poletna oblačila za mlade v italijanskem stilu.

nama vas vabi:

veleblagovnica pri pošti, blagovnica pri Ruskem carju, blagovnica s stanovanjsko opremo pri Tromostovju, blagovnica z živili v Štepanjskem naselju

Naslednja številka Dogovorov izide 20. septembra

DOGOVORI

Ustanovitelj in izdajatelj je Občinska konferenca SZDL Ljubljana Center.

Glasillo je leta 1979 dobilo srebrno priznanje Osvobodilne fronte slovenskega naroda.

Svet za časopišno in informativno dejavnost:

Vid Štampihar (predsednik), člani: Svit Arambašič, Lojze Cepuš, Niko Isajević (glavni in odgovorni urednik), Tone Kovačič, Zmaga Obšteter, Vesna Pfeifer, Irena Potrč (namestnica predsednika), Ksenija Preželj, Vilij Pšeničny, Janko Rednak, Tatjana Pust, Tomaž Skale, Anica Žalik, Mitja Košir.

Uredniški odbor: Lojze Cepuš, Matija Čož (tehnični urednik), Niko Isajević, Lili Kranjc, Aleša Meško, Jurij Popov, Ksenija Preželj, Tatjana Pust, Lojze Tršan.

Izhaja tritedensko v 15.000 izvodih. Rokopisov ne vračamo.

Uredništvo: Kardeljeva 8, p.p. 191. Tel.: 214-296, 223-510, 223-509. Ziro račun pri SDK Ljubljana 50101-678-47644, OK SZDL Ljubljana Center.

Tisk: ČGP »Delo«, Likozarjeva 1, Ljubljana. Glasillo prejemajo vse družine v občini brezplačno na domove.